

חשיפת יתר

תערוכת קבוצתית - בוגרות ובוגרי המחלקה לפוטותרפיה

המונח חשיפת יתר טומן בחובו מספר משמעויות. ה"חשיפה", נוגעת לפעולת הגילוי והסרת כיסוי, להימצאות במצב פגיע ומסוכן ללא הגנה וכן להעמדה תחת ביקורת. בעולם הצילום, החשיפה הינה כמות האור הנקלטת בחיישן המצלמה או בחומר צילום הרגיש לאור כגון סרט צילום. המילה "יתר" מעידה על עודפות, העצמה, הצבעה על מעבר אל מעבר לסף כלשהו. החשיפה לאור מגלה את הפרטים שהיו באפלה ומאפשרת מראה צלול וברור יותר, אך חשיפת יתר עלולה לסנוור, להיות הרסנית ולהוביל לשינוי בלתי הפיך, התפרקות או כליה.

אירועי השבעה באוקטובר והמלחמה חשפו ביתר שאת את המשמעויות הרגשיות והחברתיות הכרוכות בעודפות המידע והדימויים להם אנו נחשפים מדי יום. אנו נעים בין חשיפה למידע גם מבלי שהתכוונו לכך; בין התשוקה לדעת גם אם לעיתים כרוכה בהצצה לחייהם של אחרים, הניסיון להיות מעורבים וחלק מקהילה, או מתוך רצון אמיתי לכבד ולהשתתף בצער הנופלים והנרצחים; לבין האינסטינקט או הניסיון המכוון לנקוט בפרקטיקות שונות של הגנה, התכנסות, בריחה וניתוק שמטרתן לשמור על בריאותנו האישית והקולקטיבית. מה היא אותה נקודה בה החשיפה הופכת לחשיפת יתר? וגם כאשר אנו אלו שבאחרים לחשוף או להיחשף, עומדות בפנינו שאלות כגון: מהו המינן של אותה חשיפה? האם נוכל לשלוט בה או ליתר דיוק לשלוט בתוצאות הכרוכות בחשיפה?

התערוכה "חשיפת יתר" מציגה מקבץ עבודות המגיבות למונח זה. ניתן למצוא בעבודות התמודדות עם זיהוי הרגשות הגופניים והנפשיים המתעוררים עם ההכרה בחשיפת היתר, שימוש במנגנוני הגנה והדחקה, החצנת הפגיעות וכן הכרה באינטימיות שבפגיעות, זיכרון והשלמה.

התצלומים של **אלינורה שוורץ**, חוזרת בתשובה הנעה בין העולם החרדי לעולם החילוני, מציגים גילוי ומרמזים על פעולת הסתרה. מתחת לחצאית היפה והמסודרת יתכנו קרעים ופצעים המעידים על שבר וכאב. עבודת הוידאו של שוורץ "בין קודש לחול", נוצרה בעקבות ידיעה על גילוי גופתה של אישה בחולות, אישה אשר נפלה קורבן לאלימות מינית ונעדרה מספר שנים. צילומי לוויין שהצביעו על שינוי בתוואי הקרקע הובילו למציאתה. עבודת הוידאו נוגעת הן לחשיפת גופת האישה והן לחשיפת גופה של האמנית, ובכך מבקשת האמנית להציע מחווה של זיכרון והזדהות.

קרן וינטראוב מציגה מספר עבודות מפרויקט העוסק בילדיה בו בחנה את שלמות הגוף, השינויים הפיזיולוגיים והרגשיים שהם עוברים, תהליך הנפרדות ממנה כאם, בניית הזהות העצמית שלהם וטשטוש הגבולות בין הפנים לחוץ. החיבורים שיצרה באמצעות הצילום נועדו להשלים חלקים אינטגרליים בגוף הילדים, תוך ניסיון לשמור על

שלמותו וחוזקתו ולמנוע את פירוקו. וינטראוב האם, מוצאת עצמה חרדה, חסרת אונים ואמצעים בעודה עומדת אל מול העולם אליו נחשפים ילדיה על בסיס יומיומי.

הפוזיטיב נגטיב של **דרור גפינוביץ** נוגע בערעור המוסכמות היסודיות בחיינו עם פרוץ המלחמה. מה שנתפס כידוע וחשוף לאור התגלה כנסתר, חשוך ומאיים; ומה שהיה נסתר ברוח הישראלית התגלה כמקור אור ותקווה. חשיפת היתר גרמה לערעור האמון והביטחון והתעוררות הצורך לשוב ולהתבונן במציאות באופן שונה, תוך חיפוש מתמיד ומאתגר אחר האיזון בין פסימיות לאופטימיות.

איאן פרידמן מציג הצפה. אווירת האחדות של תחילת המלחמה לא מצליחה להסתיר את סדקי המחלוקת הבולטים בחברה הישראלית. ובדומה לסיפור נח והמבול, אין ברירה אלא להמתין בציפיה לניצני ההתחלה מחדש.

נעמה עמירב הגיבה לאירועי השבעה באוקטובר בחיפוש אחר צורות עתיקות שהגוף האנושי זוכר: התכנסות, התפרקות, פרידה ולבסוף, גם איחוי ושחרור. עמירב מצלמת פרחים בשלבים שונים של פריחה וקמילה בחיפוש אחרי יקומים מקבילים.

ההתכנסות וההתגוננות בתא הביתי נוכחות בעבודותיה של **רעיה אלטמן**. מתחילת שנת 2023 מנהלת אלטמן יומן אישי ויזואלי, בו היא מתעדת את מצבה הנפשי באמצעות צילום יומיומי בין כותלי ביתה.

גם שתיים מעבודותיה של **טל מזיג** נוגעות במשמעות המושגים בית, בטחון ושייכות. בעבודה נוספת בה נראה כדור לבן פרום תפרים זרוק בשלולית עבודה, מציגה מזיג פן נוסף של חשיפת היתר המעיד על תהליך הבליה, התפרקות וההתיישנות.

בעבודתו של **איתי דוידיאן** נוכח גבו של צעיר שזוף, הזרוע בהרות שמש. הגב החשוף המסומן בכתמים בהירים מצביע על התוצאות הנוגדות לכאורה של אותה חשיפה לשמש, חשיפה המגלה פגעים נסתרים ומחמירה את קיומם. נראה שלא ניתן להימנע מהתהיה האם הבחור מודע לפגמים אלו שאינו יכול לראותם. עבודה זו היא חלק מהסדרה "יפו" שצילם דוידיאן בין השנים 2015-2020.

ניצה שרון תעדה את פרידתה מבית בו חיה עשרים ושלוש שנים וניסתה לקעקע, בעזרת האור ובאמצעות חשיפות כפולות, את הזיכרונות ממנו אל תוך תוכה ועל פני גופה על מנת שהיא תישא אותם לעד. לאחר השבעה באוקטובר קיבלו דימויים אלו משמעות הפוכה עבודה, ונראה שהגוף הוא שנצרב אל תוך קירות הבית והפך להיות חלק מהמקום.

יציאה לאור, כך חשה **תמר ברנדויין** עם פרישתה לאחר שנים ארוכות של עבודה בארגון בטחוני. הפורטרט העצמי שלה מגלה שהחלק המואר הוא החלק בו הפרטים נשרפו, אבדו. הצילום צולם בחשיפה כפולה במצלמה אנלוגית.

עדי ואן ולסן עוסקת בשאלות של זהות והמשכיות, אישית וקולקטיבית, וביכולת לבססן מתוך טרנספורמציה מתמדת של חומר ומשמעות. טרנספורמציה הכרוכה בקילוף שכבות וחשיפה של המצוי מתחת לפני השטח, של ה-DNA הפיסי והרגשי שחלקו ידוע ומרביתו נסתר ומוסתר. עבודותיה מציגות מזרון חשוף ובו חתך סטרילי ממנו בוקע גוף חסר ראש, ערימת עגבניות מקולפות המאורגנת בסדר מופתי וניקיון, המרמזת על איברים, בשר ועורקים. שני הדימויים המוצגים הנם חלק מסדרת צילומים המשלבת בין הגוף לסביבתו וחושפת את המתח הטמון במרווח שבין חשיפה להסתרה, בין כיסוי לקילוף- כחלק מדיאלוג בלתי פוסק של חיפוש, פירוק והרכבה מחדש.

אוצרת: טלי רומם, פברואר 2024